

MEDYA TAKİP DOSYASI

14 Şubat 2024 Çarşamba

Spot piyasada fiyat belli oldu

Referans değer 10 bin TL'yi geçti

Spot doğal gaz piyasasında dün 1000 metreküp gazın referans fiyatı 10 bin 785 lira 2 kuruş olarak belirlendi. **Enerji Piyasaları İşletme** AŞ verilerine göre, dün spot doğal gaz piyasasında işlem hacmi 11 milyon 680 bin 525 lira oldu. Bu tutar, bir önceki gün 5 milyon 469 bin 436 lira olarak açıklanmıştı.

Spot doğal gaz piyasasında dün 1000 metreküp doğal gazın referans fiyatı 10 bin 785 lira 2 kuruş, gaz ticaret miktarı ise 1 milyon 83 bin metreküp oldu. Piyasa katılımcıları için dengeleme gazı alış fiyatı 11 bin 324 lira 27 kuruş, satış fiyatı ise 10 bin 245 lira 77 kuruş olarak belirlendi. Türkiye'ye dün 173 milyon 486 bin 828 metreküp doğal gaz girişi sağlandı. Piyasaya arz edilen doğal gaz miktarı ise 172 milyon 879 bin 248 metreküp olarak kayıtlara geçti. Öte yandan, Spot piyasada bir megavatsaat elektriğin fiyatı yarın için en yüksek 2 bin 700 lira, en düşük 1248 lira 98 kuruş olarak belirlendi.

EPIAŞ Genel Müdürü Taha Meli Arvas oldu

2020-2021 yıllarında Sermaye Piyasası Kurulunda Başkan Vekili ve 2023'te Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Danışmanı olarak görev yapan Taha Meli Arvas, 9 Şubat 2024 itibarıyla **Enerji Piyasaları İşletme AŞ (EPIAŞ)** Genel Müdürlüğüne atandı. **EPIAŞ**'ın internet sitesinde yapılan duyuruya göre, **EPIAŞ** Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah Tancan, düzenlenen devir teslim töreninde yaptığı konuşmanın ardından 20 Haziran 2018'den bu yana **EPIAŞ** Genel Müdürü olarak görev yapan Ahmet Türkoğlu'na görevi sırasındaki çalışmalarından dolayı teşekkür etti ve hazırlanan plaketi takdim etti.

EPIAŞ çalışanlarının katılımı ile gerçekleşen devir teslim töreni Yönetim Kurulu Başkanı Abdullah Tancan'ın **EPIAŞ** Genel Müdürlüğüne atanan Arvas ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürü olarak atanan Türkoğlu'na çiçek takdimi ile son buldu.

2023'te Enerji ve Tabii

Kaynaklar Bakan Danışmanı olarak görev yapan Arvas, 9 Şubat 2024'te **EPIAŞ** Genel Müdürü olarak atandı. Arvas, lisans eğitimini ABD'nin New York Eyaleti'ndeki Syracuse Üniversitesi'nde Biyomühendislik ve Finans alanlarında çift anadal yaparak 2003'te tamamladı. Daha sonra CUNY Graduate Center'da siyaset bilimi yüksek lisansına başlayan Arvas, Özyeğin Üniversitesi'nde 2013 yılında MBA, 2014 yılında Finansal Mühendislik alanında yüksek lisans eğitimini tamamladı. Taha Meli Arvas, finans alanındaki doktora çalışmasını Boğaziçi Üniversitesi'nde devam ettiriyor.

Enerji sektörü, emisyon ticarete hazırlanıyor

Enerji sektörü, 2026'da devreye girecek Sınırlı Karbon Düzenlemesi Mekanizması'nın (SKDM) ardından bu yıl ekimde pilot uygulamaya geçmesi planlanan Emisyon Ticaret Sistemi'ne (ETS) yönelik hazırlıklara hız verdi. SKDM'ye uyum kapsamında enerji, çimento, gübre, demir çelik, alüminyum ve hidrojen gibi birçok sektördeki ürün ve hizmetlere ilişkin karbon beyanında bulunulması zorunlu olacak. Avrupa Birliği (AB) ülkelerine ithal edilen mallara yönelik uygulanacak SKDM, geçen yıl 1 Ekim itibarıyla deneme aşamasına girdi. Söz konusu mekanizma için 31 Aralık 2025'e kadar bir geçiş dönemi belirlendi. AB'ye önemli miktarda ihracatı olan ve 2053 karbon nötr hedefine ulaşmayı hedefleyen Türkiye de bu kapsamda enerji sektöründeki dönüşümü planlamaya başladı. Enerjisa Commodities Yönetici Direktörü Yusuf İlimsever, 2026'da SKDM'nin başlamasıyla Türkiye'de emisyon ticaret sisteminin de hayata geçeceğini öngörülüğünü söyledi. Bu süreçte şirketlerin karbon emisyonu yaydıkları alanları tanımlamaları, ölçüm yapmaları ve azaltım için uzun vadeli planlamalara başlamalarının önemine işaret eden İlimsever, Türkiye'de emisyon azaltımı ve enerji verimliliği bilincinin de artması gerektiğini dile getirdi. İlimsever, emisyon ticaret

sisteminin başarılı olması için belirli aşamaların tamamlanması gerektiğini ifade ederek, şunları kaydetti: "Öncelikle kotalar, işletmelerin emisyon azaltma

yeşil dönüşüme katkı sağlayacak alanlarda kullanılmalıdır." Limak Enerji Üst Yöneticisi Birol Ergüven de ETS'ye geçişte altyapı ve yasal düzenlemenin hızla

potansiyelini dikkate alarak belirlenmelidir. Emisyon kredileri piyasası likit olmalıdır. Böylece kotaların altında veya üstünde emisyon yapan işletmeler bu kredilerin alım satımını yapabilir. Fiyatlar ise piyasa tarafından belirlenebilir. Etkili bir ETS için karbon fiyatlandırmasının adil ve etkili bir şekilde yapılması gerekmektedir. Karbon azaltımına yönelik mali teşvikler, şirketleri çevre dostu teknolojilere yatırım yapmaya teşvik etmelidir. Oluşacak fonlar ise amacına uygun şekilde

tamamlanmasının önemli olduğuna işaret ederek, "Kotaların dağıtımı, emisyonların ölçümü ve bunların denetlenmesi nasıl yapılacaktır? Bu denetimler sonucunda oluşan rakamların ticarete dönmesi, belli platformlarda alınıp satılması zor değil ama işin ölçülmesi, sertifikalandırılması, şeffaf halde olması, AB tarafından kabul görmesi saha çalışmasını gerektiriyor." diye konuştu. Ekim ayında ETS'de test aşamasına geçileceğini ifade eden Ergüven, "Birincisi karbon vergisi bir gerçek ve önümüze çıkacak ama

her şey bir kenara Türkiye gibi üretim yapan ve ağırlıklı olarak bunu AB ülkelerine satan her ülke şu an hazırlık yapıyor. Çin de hazırlık yapıyor, Amerika da hazırlık yapıyor. Herkes bu konuda sağlıklı, işleyen, şeffaf, adil bir altyapı kurmak için uğraşıyor. Onun için biz de hem ülke hem de şirket olarak bir çaba içindeyiz." değerlendirmesinde bulundu. Ergüven, Enerji Piyasaları İşletme AŞ (EPIAŞ) bünyesinde kurulması planlanan sisteme yönelik çalışmalar yakından izlediklerini belirterek, şunları kaydetti: "Karbon ticareti konusunda grup şirketlerimizde zaten enerji ticareti yapan departmanlarımız var. Hem mevcut santrallerin ticari işletmesini yapıyor hem karbon sertifikaları üretiyorlar. Yenilenebilir enerjiden ürettiğimiz karbon sertifikalarının uluslararası piyasada satışını da yapıyorlar. Türkiye'de emisyon ticaret sistemi oturduğunda, karbon ticaretini yapacak altyapıya sahibiz. Limak Holding olarak baktığımızda ETS'nin çalışması için gerekli görevi kendi adımıza bugünden tamamladık diyebilirim. Diğer taraftan santrallerimiz, üretim tesislerimizin de daha az emisyon üretmesi, daha çevreci olması, kendi enerjisini yenilenebilir kaynaklardan üretmesi için de çalışmalarımız zaten uzun süredir devam ediyor." AA

YENİLENEBİLİR İÇİN YILLIK 2 TRİLYON DOLAR GEREKLİ

Küresel yenilenebilir enerji kapasitesini 2030'a kadar 3 katına çıkarma taahhüdüne ulaşmak için yıllık 2 trilyon dolar yatırıma ihtiyaç duyulduğu hesaplandı. Düşünce kuruluşu Climate Analytics Uzmanı Neil Grant, "Yılda 2 trilyon dolar kulağa maliyet gibi geliyor ama bu aslında bir seçim" dedi

Küresel yenilenebilir enerji kapasitesini 2030'a kadar 3 katına çıkarma taahhüdü, 30 Kasım-12 Aralık 2023 tarihlerinde Dubai'de düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 28. Taraflar Konferansı'nda (COP28) 100'ün üzerinde ülke tarafından kabul edildi. Uluslararası düşünce kuruluşu Climate Analytics'in yeni raporunda, söz konusu hedefe ulaşmak için ihtiyaç duyulan yatırımlar hesaplandı. Buna göre, 2030'a kadar küresel yenilenebilir enerji kapasitesini 3 katına çıkarmak için toplam 12 trilyon dolar yatırıma ihtiyaç duyuluyor. Bu yatırımın 4 trilyon doları, şebeke ve depolama altyapısı için gerekiyor. Toplam yatırım ihtiyacı 2030'a kadar yıllık 2 trilyon dolar olarak hesaplanırken, bu rakam mevcut yatırım seviyesinin de 2 katına çıkarılması gerektiği anlamına geliyor.

BÖLGELERE GÖRE DEĞİŞİYOR

Ancak, küresel yenilenebilir enerji kapasitesini 3 katına çıkarmak için atılması gereken adımların hızı bölgelere göre değişiyor. Bu kapsamda, Sahra Altı Afrika'da söz konusu hedefin dünya ölçeğiyle uyumlu olması için yenilenebilir enerji kapasitesinin 7 kat artması gerekiyor.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ülkelerinin 2030'a kadar

yenilenebilir enerji kapasitesini 2 katına çıkaracağı tahmin ediliyor ancak bu durumda OECD ülkeleri COP28'de verilen taahhüdün gerisinde kalıyor. Asya bölgesinde ise yenilenebilir enerji kapasitesinin 2030'a kadar yaklaşık 4 katına çıkarılmasına ihtiyaç duyuluyor. Çoğunlukla Çin ve Hindistan'daki politikaların etkisiyle Asya'nın yenilenebilir enerji kapasitesini 3 katına çıkarma hedefine büyük ölçüde ulaşan tek bölge olacağı tahmin ediliyor. Ancak, bu ülkelerdeki önemli kömür ve doğal gaz boru hatları atıl varlık riski yaratıyor veya dönüşümü yavaşlatıyor. Raporla göre, küresel sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sınırlandırmak için dünyada yenilenebilir enerji kapasitesinin güçlü şekilde büyümeye devam etmesine ve 2035'e kadar 2022'deki seviyesine göre 5 kat artmasına ihtiyaç duyuluyor.

YENİLENEBİLİR ENERJİ EN GÜVENLİ SEÇENEK

Raporun başyazarı ve Climate Analytics Uzmanı Neil Grant, rapora ilişkin değerlendirmesinde, "Yılda 2 trilyon dolar kulağa maliyet gibi geliyor ama bu aslında bir seçim. Bu 10 yıl içinde fosil yakıtlara 6 trilyon doların üzerinde yatırım yapılacak ki bu rakam yenilenebilir enerji kapasitesini 3 katına çıkarma hedefine ulaşmada ge-

reken yatırım açığını kapatmak için fazlasıyla yeterli. Bu seçimle karşı karşıya kaldığımda, ben en güvenli ve en değerli seçenek olan yenilenebilir enerjiyi seçerdim." ifadelerini kullandı.

Climate Analytics Politika Başkanı Claire Fyson ise OECD'nin yenilenebilir enerji kapasitesini 3 katına çıkarması gerektiğinin altını çizerek, "Ancak şu anda hedefin çok uzağında iklim lideri olduğunuzu iddia eden bölge ülkelerinin, sadece kendi ülkelerinde yenilenebilir enerjiyi artırarak değil, aynı zamanda 3 katına çıkarma hedefine katkıda bulunmak için finansmana ihtiyaç duyan diğer bölgeler için de harekete geçmeleri gerekiyor" uyarısında bulundu. Global Renewables Alliance Üst Yöneticisi Bruce Douglas, yenilenebilir enerji sektörünün söz konusu hedefi gerçekleştirme için hazır olduğunu ancak bu hedefe zamanında ulaşabilmek için hükümetlerin yenilenebilir enerji yatırımlarını daha da hızlandırmak üzere acilen harekete geçmesi gerektiğini belirtti. Douglas, kamu finansmanının önemine işaret ederek, "Özellikle de gelişmekte olan pazarların yenilenebilir enerji çağına katılımı için düşük maliyetli sermayeye erişim sağlayacak uluslararası destek, herkes için temiz, güvenli ve adil bir geçiş sağlamak için kilit önem taşıyor" değerlendirmesinde bulundu.